

Gymnázium
Roudnice nad Labem

Školní vzdělávací program

Český jazyk

Svazek 4

Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK

Název vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Český jazyk a literatura.

Na nižším gymnáziu je obsah předmětu dále tvořen průřezovými tématy Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Na vyšším gymnáziu je obsah předmětu dále tvořen průřezovými tématy Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a mediální výchova.

Časové vymezení

prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva přír.	oktáva human.
5	4	4	4	3,5	4	4	4	5

Organizační vymezení

Výuka českého jazyka a literatury probíhá v kmenových třídách. Při výuce můžeme využívat školní mobilní počítačovou učebnu. Výuka je doplněna návštěvou divadelních nebo filmových představení, muzeí, knihoven nebo galerií.

Žáci nižšího gymnázia si zpravidla kupují pracovní sešity, učebnice jim škola poskytuje. Žáci vyššího gymnázia dostávají na začátku školního roku doporučenou literaturu ke studiu.

Všem žákům je poskytována opora v prostředí Teams.

Kompetence k učení

- Propojujeme výuku se zkušeností žáků a zprostředkováváme jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí);
- podporujeme žáky k dalšímu učení tím, že oceňujeme jejich silné stránky, jejich snahu, pokrok a úspěchy;

Kompetence komunikativní

- Vytváříme příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky, prožitky, pocity na dané téma (párové diskuse, debatní kroužky atd.);
- pokládáme dostatečné množství otevřených otázek, které podněcují žáky k přemýšlení a hlubší argumentaci;

Kompetence sociální a personální

- V rámci různých témat věnujeme pozornost otázkám etiky a mezilidských vztahů a provázíme žáky diskusí o situacích, které vyžadují empatii a respekt; oceňujeme žáky za ohleduplné chování a projevy empatie;
- do výuky řadíme aktivity, hry, modelové hry, dramatizaci a cvičení zaměřená na aktivní poslech, komunikaci.

Kompetence občanské

- Vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků, sami uplatňujeme respektující přístup a vedeme k němu důsledně žáky, nekritizujeme žáka za názor;
- podněcujeme žáky ke kladení otázek a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedeme k hlubšímu promýšlení a prohloubení argumentace.

Kompetence pracovní / k podnikavosti

- Integrujeme do výuky například: otevřené diskuse, otevřené otázky, kreativní úkoly, projekty;
- podporujeme nepřímé učení prostřednictvím zkušeností – například experimentování a bádání; tvůrčí čtení a psaní; umělecké vyjádření – malování, divadlo aj.

Kompetence k řešení problémů

- Dáváme žákům podněty k rozlišování mezi tím, co je faktické tvrzení, tvrzení hypotetické (hypotéza) a prostý názor, a to ve složitějších textech (výklad v učebnici, vědecký popularizační text, novinový text apod.), v mluveném projevu i audiovizuálním obsahu (televizní pořad, dokumentární film, film s vědeckou tematikou apod.) s vědeckým obsahem;
- zaměřujeme se na to, aby žáci při posuzování relevance získávané vědecké informace systematicky zohledňovali povahu zdrojů tvrzení s vědeckým obsahem (učebnice, vědecký text, novinový text, dokumentární film, autorské video, sociální síť apod.).

Kompetence digitální

- Zařazujeme do výuky takové aktivity, aby měli žáci příležitost pracovat s otevřenými daty a veřejnými databázemi vedu žáky ke kritické práci s informačními zdroji a odpovědnosti při jejich vytváření;

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Tvarosloví: • opakování slovních druhů; • podstatná jména (opakování mluvnických kategorií; podstatná jména abstraktní, konkrétní, pomnožná, hromadná, látková; podstatná jména obecná a vlastní; odchylky od pravidelného skloňování); • přídavná jména (tvoření tvarů; skloňování; stupňování; jmenné tvary); • zájmena (opakování druhů zájmen; skloňování podle vzorů ten a náš; skloňování zájmena jenž; skloňování zájmen podle vzorů přídavných jmen), • číslovky (opakování druhů číslovek; skloňování základních číslovek); • slovesa (opakování mluvnických kategorií sloves; podmiňovací způsob přítomný a minulý; slovesný čas) Jazykové příručky a slovníky: • práce s Pravidly českého pravopisu, Stručnou mluvnicí českou a Slovníkem spisovné češtiny Skladba: • větné členy základní a rozvíjející, grafické znázornění věty jednoduché, souvětí (určování vět hlavních a vedlejších; grafické znázornění souvětí; nejobvyklejší spojovací výrazy; interpunkce v souvětí)	

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky výpisky nebo výtah z přečteného textu; • samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Zvuková stránka jazyka: • hlásky – opakování; spisovná a nespisovná výslovnost; • zvuková stránka slova a věty (přízvuk, melodie, tempo, pauzy) Rozvrstvení národního jazyka: • spisovný jazyk, nespisovný jazyk a jeho útvary KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • Výpisky, výtah • Jednoduché komunikační žánry (vzkaz, inzerát, objednávka, SMS, oznámení, zpráva); • Jednoduché tiskopisy (podací lístek, poštovní poukázka); • Dopis osobní a úřední • Popis budovy, místnosti, krajiny, postavy, pracovního postupu; • Vypravování	ZV-OSV-SR-3 Komunikace • <i>prezentace vlastní tvorby</i>

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
LITERÁRNÍ VÝCHOVA - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozliší základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Zápisy z četby - Tvořivé činnosti s literárním textem; - Interpretace textu; - Práce s čítankovými texty - Základní pojmy z literární teorie a historie	ZV-OSV-OR-1 Rozvoj schopností poznávání ZV-OSV-OR-5 Kreativita <i>prezentace vlastní tvorby</i>

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	JAZYKOVÁ VÝCHOVA • Nauka o významu slov (význam slova, slova jednoznačná a mnohoznačná, slovo, sousloví a rčení, synonyma a homonyma, slova citově zabarvená, odborné názvy) • Nauka o tvoření slov (slovní zásoba a její obohacování, slovo základové a odvozené, slovtvorný základ, slovtvorný prostředek, způsoby tvoření slov, odvozování podstatných jmen, přídavných jmen a sloves) Tvarosloví: • Skloňování zájmena jenž; • slovesný rod; • příslovce, • příslovečné spřežky, • stupňování příslovcí; • předložky, spojky, částice, citoslovce Skladba: • Druhy vět podle postoje mluvčího; • věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty; • doplněk; • přístavek; • druhy vedlejších vět Pravopis: • Psaní i/y (vyjmenovaná slova, koncovky podstatných a přídavných jmen, shoda přísudku s podmětem); • psaní velkých písmen ve vlastních jménech	ZV-OSV-MR-1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • <i>cvičení s možností výběru doplňovaných hlásek</i>

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA - přiřadí vybrané evropské jazyky k jazykovým rodinám - uvede rozšíření slovanských jazyků v Evropě dle států a jejich dělení do skupin - prohlubuje individuální slovní zásobu - v textu vyhledává archaismy a nahrazuje je současnými neutrálními výrazy - vytváří své vlastní neologismy - nachází české ekvivalenty cizích slov - určuje původ přejatých slov a své domněnky si sám ověřuje v jazykových příručkách - vhodně volí a používá frekventovanější cizí slova - správně vyslovuje slova cizího původu a slova přejatá - tvoří gramaticky správné tvary slov cizího původu, slov přejatých včetně vlastních jmen - rozlišuje vid dokonavý, nedokonavý u sloves a doplňuje vidové dvojice sloves - ovládá spisovnou podobu slovesných koncovek - v textu vyhledává slovesné vazby - tvoří věty s použitím různých vazeb stejného slovesa - určuje významový vztah mezi jednotlivými členy několikanásobného větného členu - rozlišuje vztahy mezi větami hlavními - vyhledává komunikační jádro výpovědi - přetváří větu jednoduchou v souvětí a naopak - zneguje stanovisko zadané výpovědi - vyhledává prostředky textové koherence - seřadí rozdělený text podle časové posloupnosti	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Obecné poučení o jazyce: - slovanské jazyky, útvary českého jazyka a jazyková kultura Slovní zásoba a její jednotky: - obohacování, slova přejatá – pravopis, výslovnost - Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen Tvarosloví: - Slovesný vid Skladba: - Věta jednoduchá a souvětí; - Druhy vedlejších vět; - Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami; - Významové poměry mezi větnými členy a vedlejšími větami; - Souvětí souřadné a podřadné; - Jazykový rozbor Interpunkce v souvětí	

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu LITERÁRNÍ VÝCHOVA - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Pravopis: - Pravopis i/y v koncovkách; - Předpony s-, z-, vz-; - Předložky s/se a z/ze; - Skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Líčení; - Charakteristika literární postavy - Výklad; - Úvaha; - Výtah LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Tvořivé činnosti s literárním textem;	ZV-MV-RC-4 Vnímání autora mediálních sdělení

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
• formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního směru autora • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• Interpretace textu; • Zápisy z četby • Základní pojmy z literární teorie a historie • Práce s čítankovými texty	ZV-MV-RC-1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • <i>učitel vede žáky ke kritickému čtení textů a rozeznávání případných chyb a stereotypů</i> ZV-MKV-3 Etnický původ • <i>porovnání textu s realitou</i> ZV-MV-RC-2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a význam slova: - slovo a sousloví, věcné významy slov; - rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby; - významové vztahy mezi slovy – synonyma, antonyma, homonyma; rozvrstvení slovní zásoby – odborné názvy, slova domácí, mezinárodní Nauka o tvoření slov: - stavba slova; - odvozování, skládání a zkracování slov Tvarosloví: - substantiva; - adjektiva; - pronomina; - numeralia; - verba – přechodníky; - adverbia; - prepozice; - konjunkce Skladba: - stavba věty a souvětí: věty podle postoje mluvčího; věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty; - Tvoření vět a souvětí: - mluvnický zápor; - přívlastek, doplněk; - věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá; - souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět;	

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	- významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami; - složitě souvětí; - řeč přímá a nepřímá; - samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná; - pořádek slov v české větě Pravopis: - pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební; - vlastní jména KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Funkční styly, mediální výchova - Charakteristika; - Subjektivně zabarvený popis; - Úvaha; - Fejeton - Výklad	ZV-MV-RC-4 Vnímání autora mediálních sdělení <i>učitel vede žáky ke kritickému čtení textů a rozeznávání případných chyb a stereotypů</i> ZV-MV-RC-2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <i>kritické čtení</i> ZV-MV-RC-3 Stavba mediálních sdělení

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
• v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu LITERÁRNÍ VÝCHOVA • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního směru autora • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• Proslov • Diskuse LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Tvořivé činnosti s literárním textem; • Interpretace textu; • Zápisy z četby • Práce s čítankovými texty • Základní pojmy z literární teorie a historie	ZV-VDO-4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ZV-MKV-1 Kulturní difference ZV-VDO-2 Občan, občanská společnost a stát

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - rozlišuje různé varianty národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů - v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy - účinně využívá možností grafického členění textu - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - charakterizuje etapy vývoje jazykovědného bádání o češtině LITERÁRNÍ VÝCHOVA - vyjádří vlastními slovy význam umění pro člověka - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie - zformuluje svoje dojmy z četby textu	JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Obecné poučení o jazyku a řeči: - jazyk a řeč, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, národní jazyk a jeho útvary, čeština a slovanské jazyky, jazyková kultura Získávání a zpracovávání informací: - excerptum, osnova, konspekt, obsah, rejstřík, anotace, resumé; knihovny, katalogy, internet, slovníky, encyklopedie Zvuková stránka jazyka: - zásady spisovné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči Grafická stránka jazyka: - písmo, jeho vznik a druhy, základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich Stylistika: - funkční styly a jejich realizace v textech, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní, slohová charakteristika výrazových prostředků; - prostěsdělovací styl – mluvené i psané útvary - Z historie české jazykovědy od počátků do 1. fáze národního obrození LITERÁRNÍ VÝCHOVA Základy literární vědy: - literatura a její funkce, význam umění pro člověka, umění jako specifická výpověď o skutečnosti, motivace ke čtenářství	

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
• používá v praxi základní literárněvědné termíny vystihne charakteristické znaky poetického, prozaického a dramatického textu • interpretuje literární text z hlediska jazyka, kompozice a tematiky • interpretovaném textu diskutuje • samostatně nebo ve skupině vyhledává informace týkající se probíraného období • zařadí typická díla do příslušných historických období • zhodnotí význam daných literárních památek pro dobu, v níž vznikaly, i pro další generace (totéž je schopen zhodnotit i u významných autorů)	Metody interpretace textu: • význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu • Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi: osobní záznamy, anotace Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury; vývoj kontextu české a světové literatury: • nejstarší světové kultury; • antické Řecko a Řím; • středověká evropská kultura; • počátky písemnictví na našem území; • středověká česká kultura; • husitská literatura; • evropský humanismus a renesance; • český humanismus a renesance; • evropské baroko; • české baroko; • klasicismus, osvícenství, preromantismus;	GV-OSV-2 Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů GV-OSV-3 Sociální komunikace • <i>hodnocení druhých a sebehodnocení; rozpoznávání chyb ve vlastním verbálním i neverbálním projevu</i> GV-VMEGS-4 Žijeme v Evropě

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu - ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných principů českého jazyka - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum - rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit - aplikuje získané pravopisné dovednosti - charakterizuje etapy vývoje jazykovědného bádání o češtině LITERÁRNÍ VÝCHOVA - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba, sémantika, tvoření slov: - jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických); - významové vztahy mezi slovy; - rozšiřování slovní zásoby; - způsoby tvoření slov Tvarosloví (morfologie): - slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary Text (komunikát) a komunikační situace: - prostředí, účastníci komunikace, jejich role; - funkce komunikátů (sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu); publicistický styl Pravopis (ortografie): - psaní velkých písmen, interpunkční znaménka ve větě jednoduché; - hranice slov v písmu - česká jazykověda v 19. století a na počátku 20. století LITERÁRNÍ VÝCHOVA Základy literární vědy: - poetika Metody interpretace textu: - interpretační postupy	GV-MV-4 Účinky mediální produkce a vliv médií

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
• porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • samostatně nebo ve skupině vyhledává informace týkající se probíraného období • zařadí typická díla do příslušných historických období • zhodnotí význam daných literárních památek pro dobu, v níž vznikaly, i pro další generace (totéž zhodnotí i u významných autorů) • objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu • vnímá dílčí jazykové prostředky výstavby uměleckého textu a prokáže pochopení motivace jejich užití	Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi: • recenze Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury; vývoj kontextu české a světové literatury: • 1. a 2. fáze českého národního obrození; • romantismus ve světové literatuře; • romantismus v české literatuře; • světový realismus a naturalismus; • májovci, ručovci, lumírovci; • historická a venkovská próza; • prokletí básníci; • moderní umělecké směry 2. poloviny 19. století	GV-VMEGS-1 Globalizační a rozvojové procesy

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - ve svém projevu uplatňuje znalosti syntaktických principů českého jazyka - využívá znalostí syntaxe k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího - používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu - aplikuje získané pravopisné dovednosti - charakterizuje etapy vývoje jazykovědného bádání o češtině LITERÁRNÍ VÝCHOVA - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje - rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým - rozliší texty spadající do tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní - formuluje kritické soudy o daném textu, divadelním či filmovém představení	JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Skladba (syntax): - základní principy větné stavby (větné členy, druhy vět podle postoje mluvčího, souvětí a jejich vztahy); - aktuální členění výpovědi; - odchytky od větné stavby; základy valenční syntaxe Odborný styl: - kompozice a jazykové prostředky útvarů odborného stylu, vybrané útvary odborného stylu; - koherence textu; - intertextovost Pravopis (ortografie): - interpunkční znaménka v souvětí - Z historie české jazykovědy v 1. polovině 20. století LITERÁRNÍ VÝCHOVA Základy literární vědy: - literární kritika - F. X. Šalda ... Interpretace textu Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi	GV-MV-2 Mediální produkty a jejich významy

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence - aplikuje postupy a prostředky administrativního stylu a aktivně je používá - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou - charakterizuje etapy vývoje jazykovědného bádání o češtině LITERÁRNÍ VÝCHOVA - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře	JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Historický vývoj češtiny: - základní vývojové tendence českého jazyka Administrativní styl: - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky útvarů administrativního stylu - profesní konverzace: komunikační strategie (adresnost, prostředky verbální a neverbální s ohledem na partnera, jazyková etiketa) - motivační dopis, žádost, životopis Umělecký styl: - kompozice útvarů uměleckého stylu a jejich jazykové prostředky; monolog, dialog Řečnický styl (rétorika): - druhy řečnických projevů, příprava realizace řečnického vystoupení; - míra připravenosti, - oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; - mluvenost a psanost Poučení o komunikaci: - text jako komunikát, komunikační situace (prostředí, účastníci komunikace, jejich role) - Z historie české jazykovědy v 2. polovině 20. století LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Intertextovost	

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
• postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu • postihne základní poselství uměleckého textu, jeho smysl a pravděpodobný autorský záměr • připustí více než jedno interpretační pojetí, své stanovisko je schopen obhájit, ale zároveň si uvědomuje, že interpretační volnost nelze směřovat s naprostým zanedbáním podstatných náležitostí textu • samostatně nebo ve skupině vyhledává informace týkající se probíraného období • zařadí typická díla do příslušných historických období • zhodnotí význam daných literárních památek pro dobu, v níž vznikaly, i pro další generace (totéž je schopen zhodnotit i u významných autorů)	• Interpretace • Vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury; vývoj kontextu české a světové literatury: • avantgardní divadlo; • literatura v době války a okupace; • významní představitelé světové literatury 2. poloviny 20. století; česká literatura 1945 – 1948; • česká literatura 1948 – 1956; • vývoj české prózy, poezie i dramatu od 60. do 80. let; • literární dění po listopadu 1989; • současná literatura	GV-VMESG-5 Vzdělávání v Evropě a ve světě GV-OSV-4 Morálka všedního dne • <i>srovnání vzdělávání na gymnáziích v ČR a v jiných zemích</i> GV-MKV-3 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence - aplikuje postupy a prostředky administrativního stylu a aktivně je používá - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou - charakterizuje etapy vývoje jazykovědného bádání o češtině	JAZYKOVÁ, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Historický vývoj češtiny: - základní vývojové tendence českého jazyka Administrativní styl: - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky útvarů administrativního stylu - profesní konverzace: komunikační strategie (adresnost, prostředky verbální a neverbální s ohledem na partnera, jazyková etiketa) - motivační dopis, žádost, životopis Umělecký styl: - kompozice útvarů uměleckého stylu a jejich jazykové prostředky; monolog, dialog Řečnický styl (rétorika): - druhy řečnických projevů, příprava realizace řečnického vystoupení; - míra připravenosti, - oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; - mluvenost a psanost Poučení o komunikaci: - text jako komunikát, komunikační situace (prostředí, účastníci komunikace, jejich role) - Z historie české jazykovědy v 2. polovině 20. století	

školní očekávané výstupy	učivo	tematické okruhy PT
LITERÁRNÍ VÝCHOVA - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu - postihne základní poselství uměleckého textu, jeho smysl a pravděpodobný autorský záměr - připustí více než jedno interpretační pojetí, své stanovisko je schopen obhájit, ale zároveň si uvědomuje, že interpretační volnost nelze směřovat s naprostým zanedbáním podstatných náležitostí textu - samostatně nebo ve skupině vyhledává informace týkající se probíraného období - zařadí typická díla do příslušných historických období - zhodnotí význam daných literárních památek pro dobu, v níž vznikaly, i pro další generace (totéž je schopen zhodnotit i u významných autorů)	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Intertextovost - Interpretace - Vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury; vývoj kontextu české a světové literatury: - avantgardní divadlo; - literatura v době války a okupace; - významní představitelé světové literatury 2. poloviny 20. století; česká literatura 1945 – 1948; - česká literatura 1948 – 1956; - vývoj české prózy, poezie i dramatu od 60. do 80. let; - literární dění po listopadu 1989; - současná literatura	GV-VMEGS-5 Vzdělávání v Evropě a ve světě GV-OSV-4 Morálka všedního dne <i>srovnání vzdělávání na gymnáziích v ČR a v jiných zemích</i> GV-MKV-3 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí